कण्डूल *a.* 1 Having an itchy sensation, feeling the itch, itchy; कण्डूलद्विपगण्डपिण्डकषणोत्कम्पेन संपातिभिः U. 2. 9. –2 Causing itch. **–लः** An esculent root; (Mar. खाजरा-सुरण).

कण्डोधः A catterpillar.

कण्डोलः 1 A basket for holding grain (made of cane or bamboo). –2 A safe, store-room. –3 A camel (also *f.*). **–ली** The lute of a Chāṇḍāla. **–Comp. –वीणा** The lute of a Chāṇḍāla.

कण्डोलकः 1 A basket. –2 A safe, store-room.

कण्डोषः 1 A catterpillar –2 A scorpion; M. W.

कण्व *a.* [कण् क्वन्] Ved. 1 Talented, intelligent. –2 Praising; प्र सक्षणो दिव्यः कण्वहोता Rv. 5. 41. 4. –3 Fit to be praised or honoured; Rv. 10. 115. 5. –4 Deaf. **–ण्वः** 1 N. of a renowned sage, foster-father of Śakuntalā and progenitor of the line of काण्व Brāhmaṇas. He was the author of several hymns of the Ṛigveda. –2 (Ved.) A peculiar class of evil spirits against whom charms or hymns (Av. 2. 25) are used; गर्भादं कण्वं नाशय Av. 2. 25. 3. –3 A praiser. –4 The founder of Vedic schools. **–ण्वम्** Sin, evil. **–Comp. –उपनिषद्** N. of an upaniṣad. **–जम्भन** *a.* consuming or destroying the evil spirits called Kaṇvas (?). **–दुहितृ, –सुता** Śakuntalā, Kaṇva's daughter. **–सखिन्** *a.* Ved. a friend of the Kaṇvas, friendly disposed to them; स इदग्निः कण्वतमः कण्वसखा Rv. 10. 115. 5. **–होतृ** *a.* one whose priest is a Kaṇva; प्र सक्षणो दिव्यः कण्वहोता Rv. 5. 41. 4.

कण्वतम *a.* Ved. 1 Very wise; –2 A real कण्व; स इदग्निः कण्वतमः कण्वसखाः Rv. 10. 115. 5.

कण्वमत् *a.* United with a praiser or with the Kaṇvas (as Indra); आ तू षिञ्च कण्वमन्तम् Rv. 8. 2. 22.

कतः, –कतकः [कं जलं शुद्धं तनोति तन्–ड Tv.] The clearing-nut plant, (Mar. निवळी) (the nut of which is said to clear muddy water); फलं कतकवृक्षस्य यद्यप्यम्बुप्रसादनम् । न नामग्रहणादेव तस्य वारि प्रसीदति ॥ Ms. 6. 67. **–तम्, –तकम्** The nut of this tree, see अम्बुप्रसादन also.

कतफलः The clearing nut plant.

कतम *pron. a.* [किम्-डतम्] (°मत् *n.*) P. II. 1. 63. Who or which of many; अपि ज्ञायते कतमेन दिग्भागेन गतः स जाल्म इति V. 1; अथ कतमं पुनर्ऋतुमधिकृत्य गास्यामि Ś. 1; कतमे ते गुणास्तत्र यानुदाहरन्त्यार्यमिश्राः Māl. 1; G. L. 22; Ki. 6. 40. (sometimes it is used merely as a strengthened substitute for किम्). When followed by च and preceded by यतम it means 'any whosoever', 'whatsoever'. In negative sentences कतम with चन or अपि means 'not even one', 'none at all'. It also means 'best or excessively good-looking.'

कतर *pron. a.* (°रत् *n.*) Who or who or which of two; नैतद्विद्मः कतरन्नो गरीयो यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः Bg. 2. 6. कतरः स आत्मा Ait. Up. 5. 1.

कतरतः On which of the two sides?

कति *pron. a.* [किम्–डति] (always declined in the plural only; कति, कतिभिः &c.) 1 How many; कत्यग्नयः कति सूर्यासः Rv. 10. 88. 18; एभिर्भूतैः स्मर कति कृताः स्वान्त ते विप्रलम्भाः Śānti. 3. 18; –2 Some. When followed by चित्, चन or अपि, कति loses its interrogative force and becomes indefinite in sense, meaning 'some', 'several', 'a few'; तन्वी स्थिता कतिचिदेव पदानि गत्वा Ś. 2. 12; कत्यपि वासराणि Amaru. 25; तस्मिन्नद्रौ कतिचिदबलाविप्रयुक्तः स कामी नीत्वा मासान् Me. 2.

कतिकृत्वस् *ind.* How many times.

कतिधा *ind.* 1 How often –2 In how many places or parts. **–Comp. –चिद्** Everywhere; द्विमाता शयुः कतिधा चिदायवे Rv. 1. 31. 2.

कतिपय *a.* [कति-अयच् पुक् च्] 1 Some, several, a certain number; कतिपयकुसुमोद्गमः कदम्बः U. 3. 20; Me. 23; कतिपयदिवसापगमे some days having elapsed; वर्णैः कतिपयैरेव ग्रथितस्य स्वरैरिव Śi. 2. 72; कतिपयेन or कतिपयात् with some effort.

कतिपयथ *a.* Advanced to a certain place or degree.

कतिविध *a.* How many kinds; राम वेदाः कतिविधाः Mukti Up. 1. 10.

कतिशस् *ind.* How many at a time.

कतमालः [कस्य जलस्य तमाय शोषणायालति पर्याप्नोति अल्-अच् Tv.] Fire; cf. खतमाल.

कत्ताशब्दः The rattling sound of dice; अरे कत्ताशब्दो निर्नाणकस्य हरति हृदयं मनुष्यस्य Mk. 2. 5.

कत्थ् 1 Ā. (कत्थते, कत्थित) 1 To boast, swagger; कृत्वा कत्थिष्यते न कः Bk. 16. 4; कृत्वैतत्कर्मणा सर्वं कत्थेथाः Mb. –2 To praise, celebrate. –3 To flatter or coax –4 To abuse, revile.

कत्थन *a.* Boasting, praising. **–नम्, –ना** Bragging, boasting; इक्ष्वाकूणां विशेषेण बाहुवीर्ये न कत्थनम् Mb. 3. 99. 48.

कत्पय *a.* Ved. Swelling, rising; त्यं चिदित्था कत्पयं शयानम् Rv. 5. 32. 6. **–यम्** Water causing happiness.

कत्र् 10 P. (कत्रयति, कत्रित) To loosen, slacken, remove.

कत्सवरम् The shoulder.

कथ् 10 U. (कथयति-ते, कथित) 1 To tell, relate, narrate, communicate (usually with dat. of person); राममिष्वसनदर्शनोत्सुकं मैथिलाय कथयांबभूव सः R. 11. 37. –2 To declare, state, mention; अकीर्तिं चापि भूतानि कथयिष्यन्ति तेऽव्ययाम् Bg. 2. 34; R. 11. 15. –3 To converse, talk with, hold conversation with; कथयित्वा सुमन्त्रेण सह